

Onko tiedonjulkistajilla aihetta tyytyväisyyteen?

■ Kimmo Pietiläinen

Risto Nieminen ”tarkentaa” käsitystäni tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimenpideohjelmasta (*Tieteessä tapahtuu* 6/2013, sivu 48). Hän ei puutu sanomaani millään tavalla, vaan kirjoittaa, että valtio tukee tietokirjallisuutta noin miljoonalla eurolla vuodessa ja että tasta 69 986 euroa myönnettiin tietokirjallisuuden kääntämiseen. Lisäksi 46 000 euroa jaettiin tietokirjojen kääntäjille (teosten ilmestyttyä kirjastolainojen korvauksena) kirjastokorvauksina.

Totesin, että neuvottelukunnan toimenpideohjelmassa ei käsitellä tiedonjulkistamisen keskeistä tehtävää: uusien ajatusten tuomista suomeen. Neuvottelukunta pitää tärkeimpänä tavoitteenaan ”arviointi- ja palkitsemisjärjestelmän kehittämistä”. Tekemisen tukemisesta ei puhuta.

Tietokirjojen suomentajat, uusien ajatusten suomeen tuojat ovat valtion palkitsemisjärjestelmän ulkopuolella. Heidän työtään ei arvioida, kun valtion kääntäjäpalkintoja tai kääntäjille suunnattuja useampivuotisia työskentelyapurahoja myönnetään. Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon saajiksi heitä ei arvioida, koska neuvottelukunnan mukaan kääntäminen ei kuulu sen toimialaan.

Jarruttamisen henki vallitsee myös modernia maailmanluokan ajattelua sisältävien akateemisten oppikirjojen tuottamisessa. Samassa lehdessä Tuomas Seppä kirjoittaa toteutuneista hankkeista: ”Tämä kaikki syntyy (yleensä) pienten kustantajien, innokkaiden kirjoittajien ja säätiöiden yhteistoiminnasta. Julkinen valta ja yliopistot tukevat kirjahankkeita satunnaisesti, ja strategiadokumenteista on vaikea löytää linjauksia julkaisutoiminnasta.” Kummallisesti oppikirjaselvitysten haastatteluissa vain opiskelijat toivovat oppikirjojen tason kohottamista.

Niemisen mukaan tiedonjulkistamisen neuvottelukunta on ”erittäin tyytyväinen” saavutuksiinsa. Työssään ”neuvottelukunta tarvitsee tietokirjallisuuden kentän tukea”.

Eikö pikemmin ole niin, että tietokirjallisuuden kenttä tarvitsee työssään neuvottelukunnan tukea? Eikö vihdoinkin olisi valtiovallan aika ryhtyä määrätietoisesti tukemaan modernin ajattelun tuomista suomeen?

Kirjoittaja on suomentaja ja kustantaja.